

▲ Το βιβλίο «Οι Ναζί» του Laurence Rees κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκη»

Για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνει η νέα γενιά

«ΓΙΑ τη νέα γενιά ο ναζισμός δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα ψυχούλο Ιστορίας, ένα κομμάτι ενός πελώριου παζλ που πρέπει να ταιριάζει μαζί με τους Ρωμαίους, τους Νορμανδούς και τον Ερρίκο τον Η'», διαπίστωσε ο συγγραφέας του βιβλίου «Οι Ναζί» όταν ένα κορίτσι τον ρώτησε αν ο Χίτλερ προ-

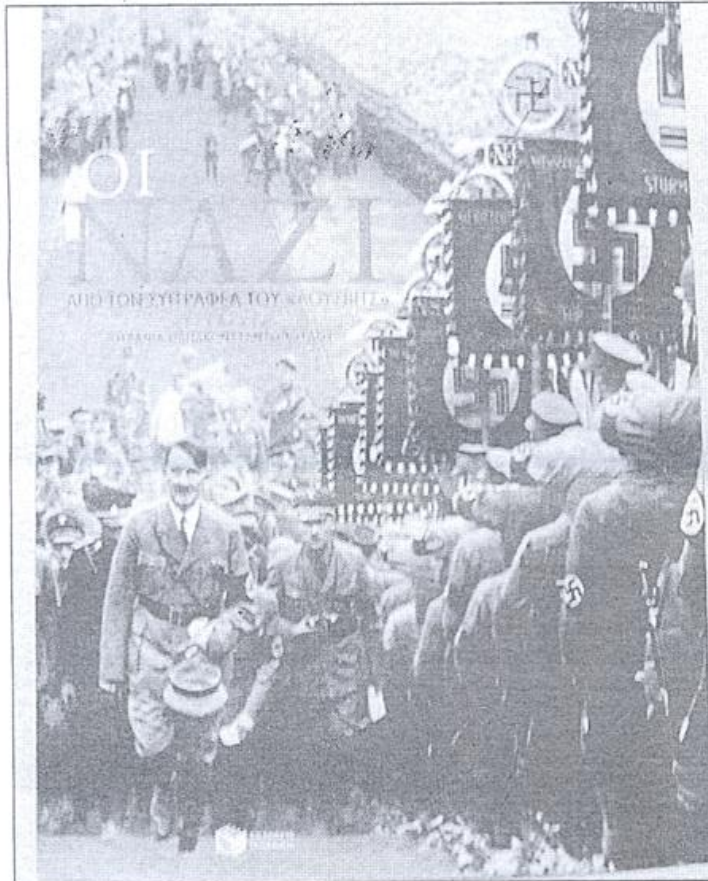
“

Μια απόπειρα να δούμε σε ποιο βαθμό μπορούμε να κατανοήσουμε τους λόγους για τους οποίους οι Γερμανοί και οι σύμμαχοί τους έπραξαν ό,τι έπραξαν

γείται ή όχι της μάχης του Χέι-στιγκς ανάμεσα σε Αγγλοσάξονες και Νορμανδούς τον 11 αιώνα. Ο συγγραφέας του βιβλίου είναι γνωστός και στο ελληνικό κοινό από τη βρβευμένη σειρά του BBC «War of Century», αφιερωμένη στον μεγαλύτερο πόλεμο που διαμόρφωσε την εικόνα του σήμερα: του Β' Παγκόσμιου.

Μία σειρά που η φειδωλή στις λέξεις βρετανική εφημερίδα «Times» χαρακτήρισε τον συγγραφέα ως «ο σπουδαιότερος παραγωγός ιστορικών ντοκιμαντέρ στη Βρετανία».

Ο Laurence Rees είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Σέφιλντ ενώ εργάζεται ως παραγωγός και σεναριογράφος ντοκιμαντέρ του BBC με θέμα την σύγχρονη ιστορία. Για τη δουλειά του τιμήθηκε με το «British Academy Award» και άλλες σημαντικές διακρίσεις. Από το υλικό που συγκέντρωσε με πολύ σημαντικές τις συνεντεύξεις από ανθρώπους που έζησαν τον Β' Παγκόσμιο Πό-

μος στρατιώτες και ως πολίτες σε όλες τις παρατάξεις, παρουσίασε τρία βιβλία. Ένα από αυτά είναι και «Οι Ναζί» που κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Πατάκη». Η άνοδος του ναζισμού στη Γερμανία και ο πόλεμος που ακολούθησε δεν θα γίνει ακόμα ένα ακόμα ψυχούλο της Ιστορίας όταν βιολογικά θα σβήσει και ο τελευταίος που έζησε τα γεγονότα. Όπως σημειώνει ο συγγραφέας στον πρόλογο της έκδοσης, «η μελέτη του ναζισμού μας δίνει ακόμα τη δυνατότητα να εμβαθύνουμε στην ανθρώπινη κατάσταση και να κατακτήσουμε μία γνώση διαφορετική από τα όποια πλεονεκτήματα συνεπάγεται η κατανόηση άλλων περιόδων του παρελθόντος». Στο βιβλίο του προσπάθησε να δει-

δύσει όσο βαθύτερα γίνεται στην ουσιαστική φύση του ναζισμού. Όπως ο ίδιος υπογραμμίζει «δεν πρόκειται για μία ιστορία του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, ούτε για μία παρουσίαση όλων των σημαντικότερων στρατιωτικών αποφάσεων της σύγκρουσης, αλλά για μία απόπειρα να δούμε σε ποιο βαθμό μπορούμε να κατανοήσουμε τους λόγους για τους οποίους οι Γερμανοί και οι σύμμαχοί τους έπραξαν ό,τι έπραξαν».

Με ένα πολύτιμο υλικό στα χέρια του, που προέκυψε από τη σειρά, και απαλλαγμένος, όπως άλλωστε πρέπει να είναι κάθε ιστορικός, από τις αποχρώσεις των νικητών και των ηττημένων, παραθέτει το χρονοδιάγραμμα της γέννησης, της εξάπλωσης και της εκμηδένι-

σης από τον χάρτη της ναζιστικής επικράτειας.

Προσπαθεί να αιτιολογήσει γιατί ένας λαός με το υψηλότερο μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο στον κόσμο ακολούθησε σαν υπνωτισμένος τη μαγική φλογέρα του Αδόλφου Χίτλερ. Γιατί πολέμησαν λυσσαλέα στο όνομα του γκέι τους από τις όχθες του Βόλγα στο Στάλινγκραντ μέχρι και μέσα στο ίδιο το Βερολίνο, όταν όλα πια είχαν τελειώσει. Ποια ήταν η ψυχολογία των Γερμανών που πήραν μέρος σε εθνοκαθάρσεις εθνοτήτων που το μόνο τους παράπτωμα ήταν πως δεν άνηκαν στην άρχουσα φυλή.

Οι παραπάνω καταστάσεις δεν εξετάζονται συλλογικά. Ο θησαυρός των συνεντεύξεων που παραθέτει ο συγγραφέας αφήνει την κρίση σε πολλές περιπτώσεις στον ίδιο τον αναγνώστη. Όπως όταν στις περιοχές που συνόρευαν με την Πολωνία αποφασίστηκε από τον Φίρερ να εγκατασταθούν Γερμανοί από τη Βαλτική. Τα τάγματα άδειασαν τα χωριά και σε λίγες ώρες οι μετανάστες ήρθαν να εγκατασταθούν σε σπίτια που ακόμα ήταν ζεστά από τους πρώην ιδιοκτήτες τους. Υπάρχουν μαρτυρίες από Γερμανούς που θεώρησαν πως ήταν δίκαιο να πάρουν τα σπίτια των Πολωνών, αλλά και κάποιων άλλων που δεν ήθελαν να ζήσουν σε κλεμμένα σπίτια.

Το βιβλίο, όπως σημειώνεται, επαινέθηκε για τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει ακανθώδη και δύσκολα ερωτήματα σχετικά με την πολιτική και την ιδεολογία των ναζί πριν και κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Από τις εκδόσεις «Πατάκη» κυκλοφορεί επίσης το βιβλίο - ντοκουμέντο του Laurence Rees με τίτλο «Αουσβιτς».